

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 9 listopada 2021 r., (data wpływu do Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W.: 22 listopada 2020 r.) M. H. i A. H. złożyli do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec radcy prawnego M. C..

We wniosku, M. H. i A. H. zarzucili radcy prawnemu M. C., nr wpisu (...) - (...), jako ich pełnomocnikowi, opieszałość w złożeniu wniosku

o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej matce, brak należytej staranności w prowadzeniu sprawy spadkowej oraz nie udzielania na bieżąco informacji o stanie sprawy. Ponadto skarżący w złożonym wniosku zarzucili mecenas M. C. unikania kontaktu

z mocodawcami, ograniczając się do zdawkowych wiadomości za pomocą sms, nie zwrócenia dokumentów na żądanie klientów oraz przyjęcie wynagrodzenia pomimo nienależytego prowadzenia sprawy.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. radca prawny K. F., oceniając treść zawiadomienia z dnia

9 listopada 2021 r., na podstawie art. 303 k.p.k., art. 305 k.p.k., art. 325e § 1 k.p.k.

w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 75), postanowieniem

z dnia 28 lutego 2022 r., sygn. akt RD 161/21 wszczęła dochodzenie w sprawie możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawnego M. C..

Po przesłuchaniu skarżących M. i A. H. oraz radcy prawnego M. C., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych

(...) W., radca prawny K. F. wydała postanowienie

o przedstawieniu zarzutów, które zostało niezwłocznie ogłoszone obwinionej

w trybie art. 313 k.p.k § 1 w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych.

Wnioskiem z dnia 26 września 2022 r., sygn. akt RD 161/21 Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. radca prawny K. F., na podstawie art. 68¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1166) wniosła o ukaranie radcy prawnego M. C., obwinionej o to że:

1.

działając jako pełnomocnik A. H. i M. H. w okresie

od dnia 1 kwietnia 2020 r., do 15 kwietnia 2020 r., w D. nie zachowała należytej staranności w wykonywaniu czynności zawodowych, tj. zwlekała

w podjęciu czynności procesowych w związku z przyjętą sprawą spadkową po zmarłej w S. matce skarżących, co może stanowić o braku kierowania się dobrem klienta w celu ochrony jego praw, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (ustalonego Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

2.

działając jako pełnomocnik A. H. i M. H. w okresie

od dnia 1 kwietnia 2020 r., do dnia 15 kwietnia 2021 r., w D. nie udzieliła na wniosek klienta informacji o stanie sprawy oraz unikała kontaktu

z klientem, a także nie dokonała zwrotu dokumentów na żądanie mocodawców, co stanowi o nieprofesjonalnym charakterze podejmowanych działań

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 44 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (ustalonego Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego radca prawny K. F.,

w uzasadnieniu wniosku o ukaranie wskazała, że radca prawny M. C. w kwietniu 2020 r., podjęła się prowadzenia sprawy o stwierdzenie nabycia spadku. Zapewniła przy tym klientów, że wniosek złoży jak najszybciej, a sprawa będzie trwała krótko. Wynika to z zeznań M. i A. H., którym Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dała wiarę. Moc dowodowa zeznań – jak uzasadnia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego - wynika również

z doświadczenia życiowego, bowiem sprawy o stwierdzenie nabycia spadku należą do spraw nieskomplikowanych i rozpoznawanych szybko. Brak podjęcia działań w przedmiotowej sprawie przez okres 3 - ech miesięcy świadczy o niekierowaniu się przez radcę prawnego M. C. dobrem klienta, a nadto o braku rzetelności i należytej staranności.

Opóźnienie

3 - miesięczne w złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku spowodowało niepożądaną dla klientów radcy prawnego sytuację, w której inicjatorem postępowania został trzeci brat – W. H.. Nie jest usprawiedliwieniem obwinionej – jak dalej wywodzi Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego – że przy wstępnych ustaleniach, nie został wskazany termin złożenia wniosku. Swoim zapewnieniem o szybkim załatwieniu sprawy, radca prawny M. C., stworzyła oczekiwania po stronie klientów, którym powinna sprostać. Naruszenie tego obowiązku stanowi naruszenie art. 6, art. 8 i art.12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Jak dalej uzasadnia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego radca prawny K. F. - radca prawny M. C., nie udzielała skarżącym informacji o stanie sprawy zgodnych z prawdą. W czerwcu 2020 r., radca prawny pomimo, że nie złożyła w imieniu swoich klientów wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, obwiniona udzieliła swoim klientom informacji, iż wniosek został złożony, usprawiedliwiając przewlekłość sprawy opieszałością sądu z powodu trwającej pandemii. Po uprawomocnieniu postanowienia

o stwierdzenie nabycia spadku, wszczętego z wniosku W. H., obwiniona informowała klientów, że prowadzenie postępowania w sprawie stwierdzenia nabycia spadku z ich wniosku jest nadal uzasadnione. Ponadto radca prawny M. C. unikała kontaktów z klientami, nie odbierała telefonów, odpisywała wyłącznie na skierowane do niej sms - y, nie odpowiedziała na pismo A. i M. H. z dnia 15 kwietnia 2021 r., co stanowi naruszenie art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Z ustaleń Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, wynika również, że radca prawny M. C. nie zwróciła klientom wszystkich dokumentów, co stanowi przewinienie dyscyplinarne określone w art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W ocenie więc Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych

(...) W. radcy prawnego K. F., analiza zgromadzonego materiału dowodowego, nie daje podstaw do usprawiedliwienia zachowania radcy prawnego M. C. i prowadzi do wniosku, że dopuściła się w sposób zawiniony naruszenia obowiązków zawodowych czym naraziła się na odpowiedzialność dyscyplinarną.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Stosownie do postanowień art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej

za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych.

W myśl art. 6 Kodeksu Etyki Rady (...) radca prawny, mając na uwadze treść roty ślubowania określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

Przez rzetelne wykonywanie czynności zawodowych należy rozumieć, że radca prawny wypełnia swoje obowiązki dokładnie, należyście, solidnie i odpowiedzialnie, na wysokim poziomie oraz sprosta wymaganiom postawionym przez przepisy prawa i będzie przy tym godny zaufania. Uczciwe wykonywanie obowiązków zawodowych to natomiast takie, w którym priorytetem jest szacunek dla prawa i przyjętych zasad, cudzej własności i brak zdolności oszustwa.

Zgodnie z art. 8 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny, świadcząc klientowi pomoc prawną, postępuje lojalnie i kieruje się dobrem klienta w celu ochrony jego praw.

Zasada lojalności w stosunku do klienta służy budowaniu społecznego zaufania do radców prawnych przez konsekwentną pomoc w ochronie praw klienta. Oznacza to, że prawa klienta powinny być dla radcy prawnego zasadniczo priorytetowe w stosunku do innych praw czy interesów, w tym interesu publicznego czy nawet interesu samego radcy prawnego. Radca prawny powinien bronić tych praw w sposób profesjonalny, bez względu na ewentualne konsekwencje, które mogłyby go dotknąć. Należy również podkreślić, że zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego. Ochrona tego zaufania w odniesieniu do osób wykonujących zawód radcy prawnego powinna mieć pierwszeństwo. Osoby wykonujące zawód zaufania publicznego powinny postępować w sposób dający zarówno ich klientom, jak i szeroko pojętej opinii publicznej rękojmię spełnienia wysokich standardów w zakresie posiadanej wiedzy fachowej oraz odpowiedzialnego i wiarygodnego podejścia do spraw im powierzonych.

Stosownie do postanowień art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny zobowiązany jest wykonywać czynności zawodowe sumiennie oraz z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania.

Należy wskazać, że do zastępstwa prawnego mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o zleceniu, uregulowanym w art. 743 k.c. i następne, co oznacza, że celem działania pełnomocnika jest działanie z zachowaniem należytej staranności.

W orzeczeniu z dnia 22 stycznia 2014 r., sygn. akt WO – 81/13 (www.kirp.pl) Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że przyjęcie zlecenia i otrzymanie wynagrodzenia rodzi po stronie radcy prawnego obowiązek wykonywania czynności zawodowych zgodnie z wiedzą prawniczą, uczciwie i należytą starannością. Zagadnienie należytej staranności w zakresie działalności zawodowej profesjonalnego pełnomocnika procesowego było wielokrotnie poruszane w orzecznictwie sądowym. W wyroku z dnia 15 marca 2012 r., sygn. akt I CSK 330/11 (OSP 2012, Nr 12, poz.123) Sąd Najwyższy wskazał, że art. 355 § 2 k.c. wymaga, aby należytą staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określać przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Nie oznacza to podwyższonej staranności przedsiębiorcy wobec przeciętnej (ogólnej) wymaganej w obrocie powszechnym.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., mając na uwadze, że zeznania zeznania A. i M. H. są spójne i logiczne, uznał je za wiarygodne i podzielił stanowisko Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego K. F., że po stronie radcy prawnego M. C. doszło do przewinienia dyscyplinarnego.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, radca prawny M. C. jako pełnomocnik A. i M. H., pomimo zapewnień, że szybko podejmie czynności w zleconej sprawie, nie uczyniła tego tj. nie złożyła niezwłocznie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku. Udzielała nieprawdziwych informacji o sprawie oraz unikała kontaktów z mocodawcami, skutkiem czego dopuściła do sytuacji, że stwierdzenie nabycia spadku nastąpiło na wniosek W. H., co było dla klientów radcy prawnego M. C. niekorzystne. Uzasadnionym zatem jest twierdzenie, że obwiniona nie wykonywała czynności zawodowych w sposób profesjonalny, uczciwy, sumienny, rzetelny i lojalny wobec klienta. Radca prawny M. C. przy wykonywaniu czynności nie dołożyła należytej staranności, skutkiem czego naraziła w ten sposób dobro klienta.

Nie stanowi usprawiedliwienia, twierdzenie obwinionej, że w umowie zlecenia nie został określony termin złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku. W ocenie Sądu, niczym uzasadnione przekonanie obwinionej o terminowości złożenia wniosku w terminie trzech miesięcy od zawarcia umowy zlecenia świadczy o niedochowaniu należytej

staranności i braku dbałości o interesy klientów. Niepodjęcie czynności, pomimo przyjęcia zlecenia a następnie unikanie kontaktów z klientami należy ocenić jako naganny sposób wykonywania zawodu radcy prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., w składzie orzekającym, uznał zatem, że radca prawny M. C. naruszyła art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wymierzył karę nagany

Spadkobranie regulują przepisy prawa cywilnego. Należy podkreślić, że na treść orzeczenia w sprawie stwierdzenia nabycia spadku, nie ma wpływu fakt, który ze spadkobierców złoży wniosek o stwierdzenie nabycia spadku. W zależności od tego, czy spadkodawca sporządził testament, czy też nie, spadkobiercy nabywają spadek w drodze testamentu lub w drodze ustawy, w udziałach, określonych w testamencie lub w przepisach prawa cywilnego. Bez znaczenia na dziedziczenie i wysokość udziałów w spadku pozostaje fakt, który ze spadkobierców wniósł do sądu wniosek o stwierdzenie nabycia spadku.

W ocenie Sądu opieszałość radcy prawnego w złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, sama w sobie, nie spowodowała szkody po stronie klienta. Należy również zauważyć, że poniesienie szkody z tytułu spóźnionego wniosku o stwierdzenie nabycia spadku nie wykazali zarówno klienci obwinionej (...) wniosku o ukaranie, jak również, nie zostało wykazane w przeprowadzonym przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego postępowaniu dowodowym. Mając na uwadze powyższe, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. uznał, że kara nagany za opieszałość

w złożeniu przedmiotowego wniosku jest adekwatna do zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego. Wymierzając karę nagany, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wziął pod uwagę, brak szkody po stronie klientów radcy prawnego M. C. oraz fakt sporządzenia (chociaż spóźnionego) wniosku o stwierdzenie nabycia spadku przez Radcę Prawnego M. C..

Słusznym jest również stanowisko Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że radca prawny M. C. jako pełnomocnik A. i M. H. naruszyła art. 44 ust. 1 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Stosownie do postanowień art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki (...) radca prawny na żądanie klienta, obowiązany jest informować go o przebiegu sprawy i jej wyniku, a w szczególności o skutkach podejmowanych czynności procesowych.

W orzeczeniu z dnia 22 stycznia 2014 r., sygn. akt WO-98/13 (www.kirp.pl) Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że radca prawny obowiązany jest informować klienta o przebiegu sprawy i jej wyniku w sposób ustalony z klientem. Naruszenie tego obowiązku stanowi nienależytą staranność przy wykonywaniu czynności zawodowych.

Należy podkreślić, że informowanie mocodawcy stanowi element wchodzący w skład standardu zachowania prawnika. Zaniechanie zatem informowania klienta o przebiegu sprawy, czy też udzielanie nieprawdziwych informacji o przebiegu postępowania w sprawie stanowi bezspornie przewinienie dyscyplinarne określone w art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Niemniej jednak, naruszenie tego obowiązku nie powoduje – samo w sobie szkody po stronie klienta. Szkada istnieje dopiero wtedy, gdy niepoinformowanie spowoduje niekorzystny dla klienta efekt w zakresie prowadzonej sprawy.

Zgodnie z art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny nie może odmówić wydania klientowi na jego wniosek, po zakończeniu stosunku prawnego, na podstawie którego prowadził sprawę, otrzymanych dokumentów oraz pism procesowych w sprawach które prowadził. Radca prawny nie może uzależniać wydania tych dokumentów od uregulowania przez klienta należności.

Jak wynika z brzmienia przytoczonego przepisu, radca prawny ma obowiązek wydania klientowi na jego wniosek, po zakończeniu stosunku prawnego, na podstawie którego prowadził sprawę, otrzymanych od klienta dokumentów oraz pism procesowych w sprawie, którą prowadził oraz nie może uzależnia

wydania tych dokumentów od uregulowania przez klienta wynagrodzenia.

Niezwrócenie przez radcę prawnego dokumentów wbrew żądaniu klienta uzasadnia roszczenie o ich wydanie. Jeżeli z tego tytułu klient poniósł szkodę, możliwa jest odpowiedzialność odszkodowawcza z tytułu czynu niedozwolonego (art. 415 k.c.).

Bezspornie, w rozpatrywanej sprawie, doszło do naruszenia przez obwinioną radę prawnego M. C. art. 44 ust. 1 kodeksu Etyki Radcy Prawnego, polegającym na ograniczonym i nieprawdziwym informowaniu klientów o stanie sprawy oraz art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez nie zwrócenie klientom, na ich żądanie całości dokumentów.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. uznał zatem za uzasadniony zarzut naruszenia art. 44 ust. 1 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy prawnego przez radcę prawnego M. C. i wymierzył karę nagany.

W ocenie Sądu, wymierzenie kary nagany jest adekwatne do przewinienia dyscyplinarnego radcy prawnego M. C.. Wymierzając karę, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wziął pod uwagę, że obwiniona, pomimo ograniczonego zakresu, udzielała informacji, odpowiadając na wysłane przez klienta sms -y, zwróciła część dokumentów oraz po stronie klientów M. i A. H. z tego tytułu nie wystąpiła szkoda.

W świetle powyższego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. uznał, że radca prawny M. C. naruszyła art. 6, art. 8,

art. 12 ust.1 , art. 44 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (ustalonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych i na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionej radcy prawnemu M. C. łączną karę nagany.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70 ze zn. 6 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 166) oraz na podstawie uchwały nr 86/ (...) Krajowej Rady Okręgowej Radców Prawnych (...) W. z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego kosztami postępowania w wysokości 2 500 zł (słownie: dwa tysiące pięćset złotych), obciąża obwinionego radcę prawnego M. C. na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Pouczenie:

Od niniejszego orzeczenia służy Ministrowi Sprawiedliwości oraz stronom prawo wniesienia odwołania do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W.

w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia wraz uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania.